

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
кафедра фармакогнозії та ботаніки

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА НА ТЕМУ:
«Дослідження перспективних видів ЛРС з метою
розширення асортименту дієтичних добавок, що
підтримують функції органів травлення»

Виконав: здобувач вищої освіти
5 курсу, групи 7803
напрямку підготовки (спеціальності)
226 Фармація. Промислова фармація
Чичеріна Дар'я Геннадіївна

Керівник:

к.фарм.н., доцент Ковальська Н.П.

Рецензенти:

к.біол.н., ст.н.с. Скрипченко Н.В.

к.фарм.н., доц. Роїк О.М.

Київ – 2022

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Огляд літератури	5
1.1. Біологічно активні речовини (БАР) рослинного походження, які підтримують органи травлення (гіркоти, флавоноїди, дубильні речовини, стероїдні сапоніни, ефірні олії, кумарини, полісахариди, есенціальні фосфоліпіди, органічні кислоти)	7
1.2. Плоди актинідії як перспективне джерело органічних кислот	19
РОЗДІЛ 2. Аналіз асортименту дієтичних добавок сучасного фармацевтичного ринку України на основі ЛРС, що підтримують функції органів травлення	22
РОЗДІЛ 3. Дослідження плодів різних сортів <i>Actinidia arguta</i> селекції Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка	29
3.1. Морфологічна характеристика плодів <i>Actinidia arguta</i> досліджуваних сортів	29
3.2. Визначення кількісного вмісту органічних кислот у плодах <i>Actinidia arguta</i> досліджуваних сортів	40
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	45

ВСТУП

Актуальність теми. Рослини були основою для лікування протягом більшої частини людської історії, і така традиційна медицина широко практикується і сьогодні. Сучасна медицина тепер включає біологічно активні речовини (БАР) рослинного походження як основу для перевірених фармацевтичних препаратів.

Протягом понад століття хвороби шлунково-кишкового тракту (ШКТ) є однією з провідних причин смертності у всьому світі. У цьому контексті використання лікарських рослин постійно розширюється по всьому світу профілактика і лікування різних патологій.

Дефіцит мікроелементів та неадекватне харчування є поширеними явищами, що призводять до погіршення самопочуття і розвитку захворювань ШКТ, тому покращення якості харчування та/або збагачення їжі є важливими для вирішення цієї проблеми. Отже, дієтичні добавки можуть допомогти компенсувати негативний повсякденний вплив даних чинників. Дієтичні добавки можуть виявитися одними з найпотужніших коли-небудь відкритих засобів, оскільки відомо, що вони можуть посилити дію певних лікарських засобів [53].

Дієтичні добавки широко використовуються для зміцнення здоров'я та профілактики захворювань [127]. Враховуючи зростаючу складність та масштабність цієї теми, асортимент дієтичних добавок, особливо дієтичних добавок на основі лікарської рослинної сировини, потребує ретельного вивчення.

Також з огляду на статистичну захворюваність з боку ШКТ та економічну актуальність, асортимент дієтичних добавок має релевантно оновлюватися і збільшуватися. Тому є актуальним дослідження перспективних видів лікарської рослинної сировини (ЛРС) для включення у склад дієтичних добавок, що підтримують функції органів травлення і розширення їх асортименту.

Мета і завдання дослідження: вивчити асортимент рослинних дієтичних добавок сучасного фармацевтичного ринку України, що підтримують функції органів травлення з метою встановлення найбільш поширених груп БАР, які

входять до їх складу, а також дослідити перспективні джерела ЛРС для поповнення їх арсеналу.

Об'єкти дослідження: реєстр дієтичних добавок у Компендіум, плоди *Actinidia arguta* сортів Перлина саду, Фігурна, Ласунка, Надія, Київська крупноплідна, Сентябрьська, Київська гібридна, Оригінальна, Загадкова, Ріма, Рубінова, Ювілейна, Смарагдова, Катруся, Красуня, Пурпурова садова, Караваєвська урожайна.

Методи дослідження: За допомогою системно-аналітичного, математико-статистичного і порівняльного методів проведено аналіз асортименту дієтичних добавок сучасного фармацевтичного ринку України на основі ЛРС, що підтримують функції органів травлення. За допомогою логіко-системного методу наведена коротка ботанічна характеристика та напрямки досліджень хімічного складу і біологічної активності плодів *Actinidia arguta*. За допомогою морфологічних методів проаналізовано заготовлені плоди актинідії 17 сортів. За допомогою титриметричного аналізу встановлено кількісний вміст органічних кислот у досліджуваній сировині.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури.

За результатами проведеної роботи опубліковано тези на науковій конференції:

Чичеріна Д.Г., Ковальська Н.П., Карпюк У.В. Аналіз асортименту дієтичних добавок сучасного фармацевтичного ринку України на основі лікарської рослинної сировини, що підтримують функції органів травлення. PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА: матеріали III Науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 180-річчю Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, 18 лютого 2022 р.). – Електрон. дані. Том 2. – Київ, 2022. Т. 2. С. 278-280.